

OKUL DENEYİMİ DERSİ UYGULAMA KILAVUZU

Hazırlayan:

Dr. Melek BABA ÖZTÜRK
OMÜ EĞİTİM FAKÜLTESİ
ŞUBAT, 2019

OKUL DENEYİMİ DERSİ UYGULAMA KILAVUZU

Okul Deneyimi, öğretmen adayının uygulama yapacağı okulu, öğrenme-öğretme sürecinde gözlem, uygulama ve değerlendirme yapmak amacıyla planlanan bir derstir.

DERSİN KOŞULLARI

Derse devam zorunludur. Herhangi bir şekilde devam edilmeyen günlerin telafisi eğitim dönemi içinde yapılacaktır. Vize (% 40), Final (% 60).

AMAÇ

Okul Deneyimi dersi tamamlandığında öğretmen adaylarından aşağıdaki özellikleri kazanmış olmaları beklenmektedir:

- Sınıf içi öğretimde kullanılabilecek kısa süreli etkinlikler planlayabilme ve uygulayabilme
- Öğrenme ve gelişme açısından öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkları tanıyabilme
- Okulda diğer öğretmenlerle verimli ve uyumlu çalışabilmek için gerekli becerileri kazanabilme
- Okulun örgütsel yapısını, işleyişini ve öğretmenliği sistemli bir yaklaşımla tanımış olabilme
- Okulun yönetimi ve okuldaki işler ile okulda bulunan kaynaklara ilişkin bilgi sahibi olabilme
- Sınıf ortamındaki ve okuldaki diğer etkinlikleri gözlem yoluyla tanıyabilme

KAPSAM

Okul Deneyimi haftada bir gün olmak koşuluyla bir dönem sürmekte ve öğretmen adayının okulda yaşamı tanımasını ve öğretimi amaçlamaktadır. Öğretmen adaylarının bu derste yaptıkları görev ve etkinlikler, onlara deneyimli öğretmenleri görev başında gözleme, okul öğrencilerini tanıma fırsatı sağlamaktadır.

Okul Deneyimi dersi kapsamında öğretmen adaylarından şu etkinlikleri yapmaları

No	Etkinlik Adı	Kullanılacak Form	Tarih
1	Tanışma		14.02.2019
2	Dönem Planı Yapma		21.02.2019
3	Öğretmenin Okuldaki Bir Günü	Form 1 ve Form 2	28.02.2019
4	Öğrencinin Okuldaki Bir Günü	Form 3 ve Form 4	07.03.2019
5	Dersin Gözlenmesi	Form 1 ve Form 5	14.03.2019
6	Dersin Yönetimi ve Sınıfın Kontrolü	Form 1 ve Form 6	21.03.2019
7	Öğretim Yöntemleri ve Teknikleri	Form 7 ve Form 8	28.03.2019
8	Soru Sorma Alıştırmaları	Form 1 ve Form 9	04.04.2019
9	Ara Sınav Haftası		11.04.2019
10	Çalışma Yapraklarının Hazırlanması ve Kullanılması	Form 1 ve çalışma yaprağı örneği	18.04.2019
11	Okulun Örgüt Yapısı	Form 1	25.04.2019
12	Okul Toplum İlişkileri	Form 1	02.05.2019
13	Dersin Planlanması ve Aşamaları	Form 10	09.05.2019
14	Dersin Planlanması ve Aşamaları	Form 10	16.05.2019
15	Final Haftası		23.05.2019

istenmektedir:

NOT: Yukarıdaki tabloda hangi hafta, hangi etkinliğin yapılacağı belirtilmiştir. Sizden istenen ve beklenen, ilgili haftanın içeriğine uygun gözlemler yapmanız ve bu gözlemlerinizi “kullanılacak form” sütununda belirtilen formlar doğrultusunda paylaşmanızdır 😊😊😊

İŞLEYİŞ

Okul Deneyimi etkinliklerinin planlı ve amacına uygun biçimde sürdürülmesi için aşağıdaki işlemlerin sırasıyla yapılması öngörülmektedir:

- Bölüm uygulama koordinatörü dönem başlamadan önce, Okul Deneyimi dersini veren öğretim elemanı ile birlikte yukarıda verilen etkinlikleri inceleyerek, gerekirse yeni etkinlikler de ekleyerek, planlama yapar. Planda etkinliklerin haftalara göre dağılımı belirtilir.
- Okul Deneyimi dersinde görev alan öğretim elemanları, uygulama öğretmenleri ve sorumluluğundaki öğretmen adaylarına düzenlenen programı, görev ve sorumluluklarını tanıtır.
- Öğretmen adayı tamamladığı haftalık etkinlik ile ilgili rapor yazar ve bir kopyasını fakültede kendilerinden sorumlu uygulama öğretim elemanına verir.
- Uygulama öğretim elemanı, sorumlu olduğu öğretmen adaylarının etkinliklerde belirtilen işleri yapabilmeleri için uygulama öğretmenleri ile işbirliği yapar. Her öğretmen adayını en az bir kez kısa bir öğretim yaparken gözler.
- Fakülte uygulama öğretim elemanları Okul Deneyimi süresince her hafta bir seminer yaparak, öğretmen adaylarının o hafta tamamlamış oldukları okul etkinliği ile ilgili gözlem sonuçlarının gündeme getirilmesine olanak sağlar. Okuldaki deneyimler paylaşılır. Öğrencilerin yazdıkları raporlara, gerçekleştirdikleri etkinliklere sözlü ve yazılı dönüt verir.

DEĞERLENDİRME

Okul Deneyimi dersinde amaç, öğretmen adaylarının yeterliklerini değerlendirmek değil, bu yeterlikleri edinme sürecinde onlara yardım ve rehberlik etmektir. Bunun için bu aşamada daha çok yetiştirme ve geliştirmeye dönük değerlendirme esastır. Bu değerlendirme uygulama öğretim elemanınca aşağıdaki gibi yapılacaktır:

- Okul Deneyimi dersi sırasında öğretmen adayının etkinliklerini rapor ettiği dosya düzenli biçimde denetlenerek, görevlerini yerine getirip getirmediği değerlendirilir.
- Okul deneyimi dersi için okuldaki çalışmalarını tamamlayan öğretmen adayının dosyası incelenir ve adaya mesleki gelişimi üzerine görüşülerek dönütler verilir.
- Ayrıca öğretim elemanı tarafından belirlenen gündem çerçevesinde aylık çalışmalar yapılarak öğretmen adaylarının performansı değerlendirilir.
- Okul deneyimi dersi ile ilgili başarı notunu hesaplamada öğretmen adayının haftalık raporlarını (Form-1) esas almakla birlikte öğretmen adayının devam çizelgesi, uygulama okulundaki etkinlikleri ve aylık çalışmaları da göz önünde bulundurulur.

FORM-1: HAFTALIK ETKİNLİK RAPOR ÖRNEĞİ

Öğretmen Adayının

Adı Soyadı:

Anabilim Dalı:

Sınıf/Şube:

Fakülte No:

Uygulama Okulu:

Etkinlik No:

Etkinlik Adı:

Tarih:

İmza:

ETKİNLİKLERİN AÇIKLANMASI

Bu bölümde ders kapsamında yapılacak etkinliklerin neler olduğu detaylı olarak açıklanmış, her açıklama sonunda etkinlik form örneklerine yer verilmiştir.

ETKİNLİK 1-TANIŞMA

1. Bu etkinlik için dersin sorumlu öğretim elemanı ile iletişime geçiniz.
2. Öğretim elemanı tarafından belirlenen gün ve saatte uygulama okulunu ziyaret ediniz ve uygulama okulundaki öğretmen ve idarecilerle tanışınız.

ETKİNLİK 2- DÖNEM PLANI YAPMA

Okul Deneyimi dersinin bu dönem ile ilgili planınızı, okulda size yardımcı olacak uygulama öğretmeni ile birlikte yapınız.

1. Bu dönemin uygulama okulunda geçen ilk günü sonunda, geriye kalan haftalarla ilgili çalışma planınızın ana hatları üzerinde ilgililerle görüş birliği sağlamış olmalısınız. Bu konuda, okul deneyimi çalışmalarından sorumlu fakülte öğretim elemanına vermek üzere bir plan taslağı hazırlamış olmanız gerekir.
2. Uygulama okulundaki çalışmalarınızı yakından izleyecek ve size rehberlik yapacak olan uygulama öğretmeniyle bir görüşme yapmak üzere randevu almayı unutmayınız. Bu görüşmede, fakülte öğretim elemanının sizden ikinci dönem içinde yapmanızı istediği çalışmaları öğretmene anlatınız. Ondan, bu çalışmaların uygun bir şekilde organize edilmesi konusunda size yardımcı olmasını rica ediniz.
3. Öğretmeninize dersin tüm hazırlıklarına katılmak ve bu hazırlıkları yapmak istediğinizi açıklayınız. Öğretmeninizin plan hazırlıklarına katılınız ve görüş birliğine varınız. Uygulama okulunda geçen günleriniz arasındaki zamanlarda, size yardımcı olan uygulama öğretmeniyle gerekli hallerde nasıl ilişki kurabileceğinizi öğrenmeniz sizin için çok yararlı olacaktır.
4. Uygulama okulunda bu dönem geçireceğiniz her gün içinde, diğer bir sınıfta bu kitaptaki etkinliklerden birini yapmaya çalışmakta ve başka bazı dersleri gözlemekte uygulama öğretmeni ile görüş birliğine varmakta olacağınızı unutmayınız.

ETKİNLİK 3- ÖĞRETMENİN OKULDAKİ BİR GÜNÜ

Özet: Bir gününüzü, alanınızda çalışan bir öğretmen veya sınıf öğretmenin okuldaki bir günlük zamanını nelere ve nasıl harcadığını öğrenmeye ayırınız. Bu bir gün içinde, öğretmenin mesleği ile ilgili olarak yaptığı bütün işleri, bunlara harcadığı zamanı not etmeye çalışınız.

1.a. Okuldaki bir günü boyunca öğretmenin sınıf içinde ve dışında yaptığı bütün işlerin bir listesini yapınız. Listeye yazdığınız işlerden her biri için harcanan zamanı da tahmin etmeye çalışınız. Bu size, okuldaki bir günde öğretmenin yaptığı işlerin çeşitleri ve bunların günlük işler arasındaki ağırlığı hakkında bilgi sağlayacaktır. Topladığınız bu bilgiler size, öğretmenliğe ve diğer görevlere harcanan zaman konusunda da bir fikir verecektir.

1.b. Elde ettiğiniz sonuçları dosyanıza not ediniz. Günün sonunda bu notlar, izlediğiniz öğretmenle birlikte gözden geçiriniz.

1.c. İzlediğiniz öğretmene, bugünün onun okulda geçirdiği günleri temsil eden iyi bir örnek olup olmadığını sorunuz. Öğretmene ayrıca, okuldaki görevi ile ilgili olarak akşamları veya hafta sonlarında yaptığı başka işler bulunup bulunmadığını da sorunuz ve böyle işler varsa onları da not alınız. Öğretmenlerin yaptıkları işlerden bazı örnekler: öğrencilerin öğrenmelerini sağlamaya çalışma, öğrencilerle bireysel olarak veya küçük gruplar halinde görüşme, velilerle görüşme, öğretmen toplantıları, eğitsel kol çalışmaları, araç gereç bulma ve bunları kontrol etme, özel araç gereç hazırlama, derse hazırlanma, okul yönetiminin verdiği görevleri yapma, öğrenci çalışmalarını değerlendirme.

2. Öğretmenin okulda geçen bir günlük çalışmaları hakkındaki düşüncelerinizi kısa kısa not ediniz. Bunlar, sizin görmeyi umduğunuz çalışmalara ne kadar benziyor?

3. Ayrıca şu konuları araştırınız ve not ediniz:

- Haftada bir nöbet
- Sınıf öğretmenliği ve rehberlik çalışmaları
- Eğitsel kol çalışmaları
- Sağlık ve güvenlik önlemleri

4. Çözümünü bulamadığınız bir problem ile karşılaşmışsanız onu arkadaşlarınızla ve danışmanlarınızla tartışınız. Sonuçta ulaştığınız neticeleri kısaca not ediniz.

FORM-2: ÖĞRETMEN GÖZLEM FORMU

Öğretmen Adayı:

Gözlem Tarihi:

Uygulama Okulu:

Gözlenen Öğretmenin Adı Soyadı:

Okuttuğu Sınıf:

Sınıf İçinde Yaptığı İşler: *(Her bir işi listeleyin ve bu işe ne kadar süre ayırdığını not edin)*

Sınıf Dışında Yaptığı İşler: *(Her bir işi listeleyin ve bu işe ne kadar süre ayırdığını not edin)*

ETKİNLİK 4- ÖĞRENCİNİN OKULDAKİ BİR GÜNÜ

Özet: Sınıfın rehber öğretmenine ve ders öğretmenlerine danışarak, okuldaki bir günlük çalışmalarını incelemek amacıyla bir öğrenci seçiniz. Çalışmalarına hiçbir müdahalede bulunmadan, bu öğrenciyi sınıfta bir gün boyunca gözleyiniz. Gözlemlerinizi sırasında dikkatinizi aşağıdaki konular üzerinde toplayınız.

1. Aynı gün içinde öğrencinin devam ettiği dersler nelerdir?
 2. Her bir derste gerçekleştirilen başlıca etkinlikler nelerdir? Özellikle öğrencinin katıldığı etkinliklerin neler olduğunu, bunların sayısını ve çeşitlerini not almalısınız. Olanaklar ölçüsünde, öğrencinin bu etkinliklerden her birine harcadığı zamanı tahmin etmeye çalışmalısınız. Örneğin, öğrenci okuldaki bir günü içinde ne kadar zamanını oturup öğretmeni dinlemeye, öğretmenin ne yapmakta olduğuna bakmaya, öğretmenle etkileşimde bulunmaya, kendi başına veya diğer öğrencilerle çalışmaya, bunlardan daha başka bir iş yapmaya harcamaktadır?
- Öğretme-öğrenme etkinliği örneklerinden bazıları şunlardır: öğretmenin ders anlatması, soru-cevap, uygulama çalışması, gösteri (demonstrasyon), öğretme-öğrenme araç gereçlerinin kullanılması, öğrencilerin gruplar halinde çalışmaları, öğrencilerin bireysel olarak çalışması.
3. Günlük çalışmanızın sonunda, izlediğiniz öğrencinin okuldaki o günü ile ilgili izlenimlerini de öğrenmeye çalışınız.
 4. Öğrencinin okuldaki bir günü ile ilgili izlenimlerinizi kısaca not ediniz. Bu notlarınızı, başka öğrencileri gözlemiş olan sınıf arkadaşlarınızın notları ile karşılaştırınız.
 5. Dersinizi planlarken bu çalışmadan sağladığınız bilgilerden nasıl yararlanabilirsiniz? Öğrencilerin gereksinimlerini dikkate almaya çalışırken neleri unutmamanız gerekir? Bu ve benzeri konularda hatırlayabildiğiniz noktaları not alınız.

FORM-3: ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU

Davranışlar	Evet	Hayır	Gözlenemedi	Açıklamalar
Derslere karşı yeterince ilgilidir				
Verilen ödevleri zamanında hazırlamaktadır				
Arkadaşlarıyla bireysel ya da gruplar halinde iletişim kuruyor				
Anlatılan dersleri dinleme, anlama ve konuşma yetenekleri yeterlidir				
Derste soru soruyor ve sorulara cevap veriyor				
Disiplin kurallarına uyuyor				
Ders kitabı dışında yardımcı kaynaklara başvuruyor				
Laboratuvar ve atölyelerde yaratıcılığını öne çıkarıyor				
Ders araç-gereçlerini kullanıyor				
Öğretmenleriyle ilişkileri olumludur				
Okul idaresiyle ilişkileri olumludur				
Panel, konferans .. gibi etkinliklerde görev alıyor				
Eğitici kol faaliyetlerine katılıyor				
Kendi geliştirmeye gayret ediyor				
Kültürel ve sanatsal faaliyetlerde bulunuyor				
Diğer				

FORM-4: ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU-2

Uygulama öğretmenim ile daha önce görüşerek sınıfından
adlı öğrenci ile tanıştım. Uygulama öğretmenim adı geçen öğrenciyle ilgili gözlem yapacağım
tarihteki derslerinin öğretmenlerine durumu anlattı ve onların da derse katılmama izin
vermelerini sağladı. Öğrenciyle ilgili gözlem yapmak üzere tarihinde saat’de
..... Okulu’na gittim ve ilk dersten itibaren gözlem yapmaya başladım.

1.Ders:.....

Öğrencinin Ders İçi Etkinlikleri:

Teneffüs: Öğrencinin Teneffüsteki Faaliyetleri:

2.Ders:.....

Öğrencinin Ders İçi Etkinlikleri:

Teneffüs: Öğrencinin Teneffüsteki Faaliyetleri:

3.Ders:.....

Öğrencinin Ders İçi Etkinlikleri:

Teneffüs: Öğrencinin Teneffüsteki Faaliyetleri:

4.Ders:.....

Öğrencinin Ders İçi Etkinlikleri:

Teneffüs: Öğrencinin Teneffüsteki Faaliyetleri:

Derslere Karşı Tutumu:

Eğitici Kol Çalışmaları:

Sportif ve Kültürel Faaliyetler:

ETKİNLİK 5- DERSİN GÖZLENMESİ

Özet: Aşağıdaki noktaları göz önünde tutarak kendi alanınızda üç değişik dersi gözlemeye çalışınız. Bu derslerden her biri ile ilgili gözlemlerinizi seçtiğiniz gözlem formuna kaydediniz.

1. Okullardaki uygulama çalışmalarında size rehberlik eden fakülte öğretim elemanları ve uygulama öğretmenlerinin sizin öğretmenlik becerilerinizi gözlemekte kullanacakları gözlem formu üzerinde de çalışabilirsiniz.
2. Gözlem yapacağınız her dersten önce, sınıfın özellikleri, dersin amaçları ve ana hatları ile ilgili bilgi edinmek için öğretmenle bir görüşme yapınız. Öğretmenden, sınıfın kendine has özellikleri varsa, derste bazı özel öğretim tekniklerinden yararlanılacaksa bunları size anlatmasını isteyiniz.
3. Kendi alanınızla ilgili derslerden her birini başından sonuna kadar izleyiniz. Bunların her birinde ayrı bir öğretmeni gözleme olanağı bulabilirseniz sizin için daha iyi olacağını unutmayınız. Her derste gözlemlerinizi ayrı bir forma kaydediniz.
4. Gözlem yaptığınız her dersten sonra, gözlemlerinizi gözlediğiniz öğretmenle birlikte gözden geçiriniz. Gözlemlerinizi ilgili sorulan olursa cevaplayınız. Öğretmenden, dersi ile ilgili kendi değerlendirmesini öğrenmeye çalışınız. Forma kaydettiğiniz gözlemlerinizi değerlendiriniz. Gözlem kayıtlarınızı değerlendirmede kullanırken karşılaştığınız güçlükler olursa bunları bir yere not ediniz. Gözlem formunun kullanılışım, okullardaki uygulama çalışmalarınızda size rehberlik yapmakta olan fakülte öğretim elemanı ile tartışınız.

Ders Gözlemi Sırasında Dikkat Edilecek Noktalar

Dersi planlama: Öğretmen, dersini planlamak veya ona hazırlanmak için dersten önce neler yapmıştır?

Başlangıç: Derse nasıl başlamıştır?

Dersin amaçları: Size göre öğretmen bu derste, öğrencilerin neleri öğrenmesini sağlamaya çalışmaktadır?

Öğretme-öğrenme yaklaşımı: Öğretmen dersini nasıl organize etmekte ve dersi nasıl geliştirmektedir?

Öğretim yöntemleri: Derste öğrencilerin katıldıkları birbirinden farklı etkinlik tipleri nelerdir? Öğretmen, dersin her aşamasını nasıl bir düzenleme ile gerçekleştirmektedir?

İletişim: Öğretmenin sınıftaki ses tonuna dikkat ediniz; öğretmen yönerge veya açıklamaları sunarken ve soru sorarken ses tonundan nasıl yararlanmaktadır? Öğretmen, sınıftan kendisine ulaşan dönütleri “nasıl kullanmaktadır?”

Etkinlikler arasındaki geçişler: Öğretmen, derste bir etkinlikten diğerine geçişi nasıl sağlamaktadır?

Öğrencilerin yönetimi: Öğretmen, öğrencilerin davranışlarını nasıl yönetmektedir? Sınıfı nasıl güdülemektedir? Bireysel çalışmalar veya grup çalışmalarından nasıl yararlanmaktadır? Övgü ve yaptırımları nasıl kullanmaktadır? Öğretmen, potansiyel rahatsızlık kaynaklarıyla ilgili olarak ne yapmaktadır? Ses tonunu değiştirme, öğrenciye bakma, onun etrafında dolaşma, jest ve mimiklerle iletişimde bulunma gibi araçlardan nasıl yararlanmaktadır? Varsa disiplin problemleri, yaramaz ve ilgisiz öğrencilerin kesinti ve engellemelerine karşı nasıl önlem almaktadır?

Dersi bitirme: Öğretmen dersi nasıl bitirmektedir? Dersi toparlama, derste öğrenilenleri özetleme yapıyor mu? Derste olup bitenleri gözden geçiriyor, ileriye yönelik olarak bir şeylerden söz ediyor mu? Dersi bitirmesi ve sınıfı boşaltması ne kadar zaman alıyor?

Öğrenci çalışmalarını değerlendirme: Öğretmen, öğrencilerin çalışmalarını ve dersteki ilerlemelerini değerlendirmek için ne yapıyor?

NOT: Ders Gözlem Formundaki Başlıklar Arasındaki Boşlukları İstedığınız Ölçüde Açabilirsiniz.

FORM-5: DERS GÖZLEM FORMU

Öğretmen adayı: _____

Sınıf : _____

Tarih : _____

Ders : _____

Öğrenci sayısı : _____

Öğretmenler : _____

Dersi planlama:

Başlangıç:

Dersin amaçları:

Öğretme-öğrenme yaklaşımı:

Öğretim yöntemleri:

İletişim:

Etkinlikler arasındaki geçişler:

Öğrencilerin yönetimi:

Dersi bitirme:

Öğrenci çalışmalarını değerlendirme:

Genel öneriler:

ETKİNLİK 6- DERSİN YÖNETİMİ VE SINIFIN KONTROLÜ

Özet: Sınıf yönetimi hakkında düşünmeye başlama Sınıfta olup bitenlerin kontrol altında tutulmasını ve öğrenciler için etkili bir öğretme-öğrenme ortamı oluşturulmasını sağlayan becerileri öğrenmeye çalışınız. Sınıftaki öğretme-öğrenme sürecinin etkili ve verimli bir biçimde işletilmesini sağlayan bu becerilerin öğretmenlik rolünün özünü oluşturduğunu unutmayınız. Bir dersin tümünü izleyerek, sınıf yönetimine ve sınıftaki öğretme-öğrenme sürecinin işletilmesine ilişkin önlemleri ve bunların nasıl gerçekleştirildiğini gözleyiniz. Bu gözlemlerde, aşağıdaki örneğe benzer bir formdan yararlanabilirsiniz. Gözlem yapacağınız dersten önce öğretmenle bir görüşme yapmayı unutmayınız. Bu görüşme sırasında öğretmene, kullanacağınız gözlem formunu gösterebilir ve gözlem sırasında neleri görmeye çalışacağınızı anlatabilirsiniz.

Ders ve sınıf yönetimi ile ilgili gözlemlerde dikkat edilecek noktalar

Dersin başlangıcında: Öğrencilerin sınıfa girişlerinde kontrol nasıl sağlanıyor? Derse başlamadan önce sınıftaki öğrencilerin yerlerine yerleşmeleri ve dikkatlerini konu üzerine toplamaları için neler yapılıyor? Derse açık ve net bir şekilde başlanması nasıl sağlanıyor? Başka şeylerle ilgilenen ve sınıfa geç giren öğrencilere zaman kaybetmeden müdahale etme amacıyla neler yapılıyor?

Ders sırasında: Öğrencilere nasıl hitap ediliyor? (Adları kullanılarak mı?) Yönergelerin açık ve anlaşılır olması nasıl sağlanıyor? Öğrencilerle konuşurken nasıl davranılıyor? (Yüzlerine bakılıyor mu?) Sınıfın tümü nasıl görüş alanı içinde tutuluyor; sınıfın her köşesinde olup bitenden nasıl haberdar olunuyor?

Stratejiler: Yüzünü sınıfa dönük tutma, hareketli olma ve sınıf içinde dolaşma ve benzeri önlemler nasıl kullanılıyor? Etkinlikler arasındaki geçişler nasıl sağlanıyor? Sınıftaki bütün öğrencilerin derse katılımını sağlamak için sorulardan nasıl yararlanılıyor? Övgü ve cesaretlendirmeler nasıl kullanılıyor?

Ders sonunda: Öğrencilerin toparlanması ve sınıftan çıkarılmasında sessizlik ve düzen nasıl sağlanıyor? Bir sonraki ders öğretmenine sınıf nasıl hazırlanıyor?

FORM-6: DERS YÖNETİMİ VE SINIF KONTROLÜNE İLİŞKİN GÖZLEM FORMU

Öğretmen adayı: _____

Sınıf : _____

Tarih : _____

Ders : _____

Öğrenci sayısı : _____

Öğretmenler :

Dersi planlama:

Başlangıç:

Dersin amaçları:

Öğretme-öğrenme yaklaşımı:

Öğretim yöntemleri:

İletişim:

Etkinlikler arasındaki geçişler:

Öğrencilerin yönetimi:

Dersi bitirme:

Öğrenci çalışmalarını değerlendirme:

Genel öneriler:

ETKİNLİK 7- ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

Özet: Kendi alanınızdan çeşitli öğretme-öğrenme etkinliklerini belirleme.

1. Olanak varsa aynı gün içinde, kendi alanınızdan birkaç öğretmenin dersini gözlemeye ve bu yolla, çeşitli öğretme-öğrenme etkinliklerini görmeye çalışınız.
2. Gözlediğiniz öğretme-öğrenme etkinliklerinin bir listesini yapınız. Bu amaçla, aşağıda verilen örneğe benzer bir formdan yararlanabilirsiniz. Derste bu etkinliklere ayrılan süreleri de gösteriniz. Etkinlikler sırasında öğretmen ve öğrencilerin neler yapmakta olduklarını belirtiniz.

Öğretme-öğrenme etkinlikleri ile ilgili bazı örnekler:

Öğretmenin açıklama yapması, öğretmenin soru sorması, ders kitaplarının kullanılması, öğretmenin bir görsel-işitsel araç kullanması (hangi araç olduğu belirtilecek), öğretmenin bir gösteri (demonstrasyon) yapması, öğrencilerin gruplar halinde çalışmaları, öğrencilerin bireysel olarak çalışmaları, öğrencilerin yazılı bir metni okumaları, çalışma yaprakları üzerinde çalışılması, yazı yazılması, çizim yapılması. Ayrıca, öğrencilerin hiçbir öğretme-öğrenme etkinliğine katılmadan sınıfta geçirdikleri zaman ile sınıfta kontrolün sağlanması için harcanan zamanı da not ediniz.

3. Her dersten sonra, gözlemlerinizi öğretmen ile gözden geçirin ve bu görüşme ile ilgili düşüncelerinizi not ediniz. Derste her bir etkinlik türü için ne kadar zaman harcanmakta olduğunu, yüzdeler şeklinde ifade ediniz.

4. Bulgularınızı değerlendiriniz ve değerlendirme sonuçlarını not ediniz. Elde ettiğiniz sonuçları, aynı etkinliği tamamlamış olan diğer arkadaşlarınızla tartışınız. Aşağıdaki noktalarla ilgili ortak görüşlerinizi not ediniz.

- Öğrencilerin gözlenen etkinliklerle ilgili tepkileri, Öğrencilerin ilgilerinin ve katılımlarının sürdürülebilmesi için etkinliklerin uzunluklarının ne kadar olması gerektiği
- Etkinliklerin genellikle belli bir sıra ile yapılıp yapılmadığı, Farklı öğretmenlerin değişik yaklaşımlardan, değişik yöntemlerden yararlanıp yararlanmadıkları, zamanı farklı biçimlerde kullanıp kullanmadıkları, Öğretmenlerin, öğretmekte oldukları sınıf ne olursa olsun kendilerine özgü birer öğretme stillerinin olup olmadığı

7. Gözlemlerinizi, bunlar üzerindeki çalışmalarınız ve arkadaşlarınızla yaptığınız tartışmalardan, öğretim yöntemlerinin etkililiğine ilişkin olarak çıkardığınız sonuçları yazınız ve öğretim elemanı ile tartışınız.

FORM-7: ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Dersin Adı:	Tarih:			
Konu:	Sınıf:			
Davranışlar	Evet	Hayır	Gözlenemedi	Açıklamalar
1.Ders öncesi				
Günlük plân hazırlandı				
Ders araç-gereçleri hazırlandı				
Yardımcı kaynaklar sağlandı				
2.Derse başlama				
Selamlama ve yoklama yapıldı				
Hal-hatır soruldu				
Günün önemiyle ilgili kısa açıklama yapıldı				
Verilen ödevler kontrol edildi				
Önceki konu tekrar edildi				
3.Dersin işlenişi				
Not tutturuldu				
Soru-cevap yöntemi uygulandı				
Güncel örnek verildi				
Tartışma yapıldı				
Önemli terimler tahtaya yazıldı				
Kaynaklar hakkında açıklamalar yapıldı				

Konu öğrencilere anlatıldı				
Fıkra, hikaye, anekdot anlatıldı				
Başka kaynaklardan alıntılar yapıldı				
Öğrenci tahtaya kaldırıldı				
Gösteri, deney vs. yapıldı				
Münazara yapıldı				
Konunun uzmanı misafir davet edildi				
Gezi, gözlem yapıldı				
Öğrenciler grup çalışmasına yönlendirildi				
Sözlü, yazılı sınav yapıldı				
Ödüllendirme ve cezalandırma uygulandı				
4.Dersin bitişi				
Konu kısaca özetlendi				
Değerlendirme soruları cevaplandırıldı				
Bir sonraki ders için ödev verildi				

FORM-8: ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Dersin adı:		Konu:
Sınıf:		Öğrenci Sayısı:
Saat	Öğretmen etkinliği:	Öğrenci etkinliği:

ETKİNLİK 8- SORU SORMA ALIŞTIRMALARI

Özet: Öğretmenin on dakika veya daha uzun bir süreyle soru-cevap tekniğinden yararlanacağı bir ders seçiniz. Aşağıdaki önerilerden yararlanarak öğretmenin soru sormadaki becerisini gözlemek ve gerekli notları almak için hazırlıklarınızı yapınız.

1. Dersten önce, sınıftaki öğrencilerin oturma düzenini gösteren bir plan hazırlayınız. Ders başlarken, öğrencilerin aynı düzende oturup oturmadıklarını kontrol etmeyi unutmayınız. Öğretmenin öğrencilere sorduğu soruları bir listeye yazınız. Bu liste ve plandan yararlanarak, sorulan her sorunun kaçınıcı soru olduğunu, hangi öğrenciye yöneltilen sorudan sonra sorulduğunu ve sorulma amacını belirleyiniz.

2. Öğretmenin sorularını hangi öğrencilerin cevapladığını oturma planı üzerinde işaretleyiniz. Derste, sınıftaki öğrencilerin tümüne soru sorulmuş olup olmadığını, sınıftaki erkeklere ve kızlara yaklaşık olarak aynı sayıda soru sorulmuş olup olmadığını, sınıfın değişik yerlerinde oturmakta olan öğrencilere yaklaşık aynı sayıda soru sorulmuş olup olmadığını inceleyiniz.

3. Aşağıdakilere ilişkin gözlemlerinizi not ediniz.

- Öğrencilere, sorunun cevabını düşünmeleri için zaman verilmesi
- Soruların öğrencilere yöneltilmesi ve öğrencilerin isimleriyle çağrılmaları

- Öğrenciler soruyu beklenen şekilde cevaplayamadığında, sorunun farklı bir ifadeyle sorulması veya cevabı bulduracak ipuçları verilmesi
- Övgü ve cesaretlendirmelerden yararlanılması
- Cevapların tümüyle reddedilmesinden kaçınılması
- Öğrencilerin dildeki gelişme düzeylerine uygun bir anlatımdan yararlanılması
- Öğrencilerin cevaplamaya katılımını sağlamak ve onları cesaretlendirmek için göz temasından, jest ve mimiklerden yararlanılması

4. Dersten sonra, gözlemlerinizi öğretmenle birlikte gözden geçiriniz.

5. Soru sorma ile ilgili notlarınızı bir yere yazınız.

6. Yukarıdaki noktaları göz önünde tutarak, gözlem yapmakta olduğunuz sınıftaki çalışmaların bir bölümü ile ilgili bir soru-cevapla öğretim planı hazırlayınız.

Soru Sorma Alıştırmaları

Özet: Farklı soru türleri bulunuz. Sonra, soru sorma becerinizi gözden geçiriniz. Bu becerinizden sıkça yararlanabileceğiniz bir ders planlayınız.

1. Öğretmenler sık sık soru sorarlar. Niçin? Soru sorma amaçlarından bazıları şunlardır:

- Öğrencileri öğrenmeye güdüleme,
- Dersi, öğrencilerin kendi deneyimleriyle ilişkilendirme
- Öğrencilerin neleri hatırlamakta olduklarını anlama
- Öğrencilerden, öğretim ile ilgili dönüt sağlama
- Öğrencilerin öğrenmekte olup olmadıklarını anlama
- Öğrencilerin düşünmelerini sağlama
- Öğrencilerin, konuşmalarına yardımcı olma
- Problemleri çözme
- Öğrencilerin birbirlerinden öğrenmelerini sağlama
- Sınıfı denetim altına alma

2. Kendi alanınızla ilgili olmak üzere, yukarda sözü edilen amaçlardan her birine hizmet edecek bir soru hazırlayınız. Hazırladığınız soruları diğer öğretmen adayı arkadaşlarınızla tartışınız.

3. Öğrencilerin derste geçen olguları hatırlayıp hatırlayamadığını yoklayan sorular bulmak çok kolaydır. Öğretmenlerin yararlandıkları soruların pek çoğu bu türdendir. Sizin sorularınızın hepsi de hatırlamayı yoklayan sorular mıdır? Öğrencileri düşünmeye sevk edecek sorular bulmak daha zordur.

4. Soru türlerine ilişkin değişik sınıflamalar vardır. Soru türleri:

Hatırlamayı yoklayan sorular: Hatırlanması beklenen olgular ve diğer bilgi birikimi öğelerinin sorulduğu sorulardır. Bunlar, Bloom'un aşamalı sınıflamasında en alt düzeyde yer alan öğrenme ürünlerini yoklayan sorulardır. Bu tür sorulara ilişkin bazı anahtar sözcükler şunlardır: Hatırlama, belirleme, tanımlama, adlandırma, işaretleme, listeleme, belirtme

Örnek Sorular: Türkiye'de doğum oranı nedir? Verilen elektrik devresindeki elemanların adlandırınız. Ankara kentinin, hangi enlem üzerinde olduğunu' belirtiniz. Difüzyon terimini tanımlayınız.

Önceden belli ve tek bir yanıtı olan sorular: Bunlar, yukarda sözü edilen aşamalı sınıflamada kavrama, uygulama ve analiz düzeylerinde yer alan öğrenme ürünlerini yoklayan sorulardır. Bu gibi soruları yanıtlamak için öğrencinin, yoklanan öğrenmelerin bu düzeylerin hangisinde yer aldığına göre değişik zihinsel işlemlerden yararlanması gerekir. Yoklanan öğrenme kavrama düzeyinde ise soruyu yanıtlayabilmek için öğrencinin, öğrenmiş olduklarını, anlamını değiştirmeden farklı bir şekilde ifade etmesi, kendi anlatımı ile ifade etmesi, açıklaması veya yorumlaması gerekir. Yoklanan öğrenme ürünü uygulama düzeyinde ise soruyu yanıtlayabilmek için öğrencinin, öğrenmiş olduklarını, kendisi için yeni olan yani ilk kez karşılaştığı fakat öğrenmiş olduklarıyla içinden çıkabileceği bir durumu anlama, bir sorunu çözmede kullanması gerekir. Yoklanan öğrenme ürünü analiz düzeyinde ise soruyu yanıtlayabilmek için öğrencinin yine kendisi için yeni olan, yani ilk kez karşılaştığı bir bilgi bütünün veya bütünlüğü olan başkaca bir ürünün parçalarını, parçaları arasındaki ilişkileri ve bütün içinde bu parçaların nasıl bir araya getirilerek bütünleştirilmiş olduğunu belirlemesi gerekir. Bu tür sorulara ilişkin bazı anahtar sözcükler şunlardır: Açıklama, tarif etme, karşılaştırma, gözden geçirme, özetleme, nasıl, neden

Örnek Sorular: Türkiye' de doğum oranını, Almanya'daki doğum oranı ile karşılaştırınız. Elektrik devresinde, lambaların seri bağlanma şeklini açıklayınız. Van, Isparta ve Bursa'nın harita üzerinde yerlerini tarif ediniz. Difüzyon ve ozmozu karşılaştırınız.

Önceden belli ve tek bir yanıt olmayan sorular: Bunlar, yukarda sözü edilen aşamalı sınıflamada sentez düzeyinde yer alan öğrenme ürünlerini yoklayan sorulardır. Bu gibi soruları yanıtlamak için öğrencinin, duruma göre, kendi bilgisi dahilinde bir eşi veya yakın benzeri olmayan bir bilgi bütünü veya bu nitelikte ve bütünlüğü olan başkaca bir ürün ortaya koyması, böyle bir bilgi bütünü veya ürünü oluşturmak için bir plan ya da işlemler takımı oluşturması, böyle bilgi bütünlerini veya ürünleri sınıflama veya açıklamada kullanılabilecek nitelikte bir soyut ilişkiler takımı geliştirmesi gerekecektir. Bu tür sorulara ilişkin bazı anahtar sözcükler şunlardır: Tahmin etme, önerme oluşturma, geliştirme, varsayma

Örnek Sorular: Türkiye'de doğum oranı binde 40'a çıksaydı bunun ülkedeki yaşam standardı üzerinde ne gibi etkileri olurdu? Bir elektrik devresindeki lambalar paralel bağlı hale getirilirse neler olabilir? Büyük bir sel felaketine uğraması halinde, İstanbul' da neler olabilir? Canlı dokuda osmoz olayını göstermek için yararlanılabilecek bir deney ne olabilir?

Bir değerlendirme sonucunda yanıtlanabilecek sorular: Bunlar, yukarda sözü edilen aşamalı sınıflamada değerlendirme düzeyinde yer alan öğrenme ürünlerini yoklayan sorulardır. Bu gibi soruları yanıtlamak için öğrencinin kendisine verilen, belli amaca hizmet etmek üzere hazırlanmış bir malzeme, bir yöntem vb.nin, mantıksallık, iç tutarlılık gibi iç ölçütlere veya amaca uygunluk, başka koşulları karşılama gibi dış ölçütlere göre bir değerlendirmesini yapması gerekecektir. Bu tür sorulara ilişkin bazı anahtar sözcükler şunlardır: Değerlendirme, seçme, kritik etme, toparlama, karar verme, düzeltme, seçme, sıralama

Örnek Sorular: Türkiye' de aileyi küçültmek için hükümetin nasıl bir uygulama yapması gerekir? Bir ev için, hangi türden bir elektrik devresi en iyidir; niçin? Türkiye'nin nükleer silahlara sahip olması gerekir mi, neden? Ders kitabınızda, ozmozu göstermek amacıyla verilen deney düzeni, amacına ne ölçüde bir hizmet sağlamaktadır?

5. Alanınızla ilgili olarak, yukarıdaki kategorilerden her biri ile ilgili bir soru hazırlayınız. Hazırladığınız örnekleri öğretmen adayı arkadaşlarınızla tartışınız.

FORM-9: SORU SORMA ALIŖTIRMALARI

Dersin Adı:					Tarih:					
Konu:					Öğrenci Sayısı:					
SORU	Öğrencilerin cevapları				Öğretmenin tepkisi					
	Doğru	Eksik	Yanlış	Cevapsız	Tepki yok	Över	Azarlar	Açıklayıcı yeni bir soru sorar	İpucu verir	Başka öğrenciye sorar

1-										
2-										
3-										
4-										
5-										

ETKİNLİK 10 - ÇALIŞMA YAPRAKLARININ HAZIRLANMASI VE KULLANILMASI

Özet: Bir çalışma yaprağı tasarlayarak derste kullanınız. Ülkemizde öğretim sunuş yöntemine dayalı, öğrencilerin sınıflarda pasif kalmasına neden olan sıkıcı bir ortamda yapılmaktadır. Bu nedenle öğrenciler, derslerin, soyut ve sembolik dil yapısını, ardışık ve yığılmalı bilgi birikimi özelliğini ve hayata ait objelerin arasındaki ilişkilerden daha ileri ilişkiler keşfetme süreci olduğunu fark edememektedirler. Bu yüzden, okullarımızda konu alanlarının özel amaçları, konuları ezberleme, hatırlama ve kullanma amacıyla sınırlı kalmaktadır. Öğretmek demek, öğrencinin düşünme kabiliyetini geliştirmek, yeni ilişkileri anlamada kendi zihin

özgürlüğünün farkına varmasına yardımcı olmak, evrenin anlaşılmasında zihinsel gücünü kullanmaya istekli hale getirmektir. Madem ki bilgi aktarılmaz ve bireyin kendisi tarafından kurulur, o halde öğrencilere bilgilerini kurabilecekleri ortamları sağlamalıyız. Böyle ortamları sağlamanın bir yolu da öğrenci çalışma yaprakları uygulamalarıdır.

1. Adına bazen işlem yaprakları, alıştırma yaprakları veya çalışma kâğıtları da denen çalışma yaprakları, belli bir konu veya özel bir öğrenci grubu için kullanılabilir. Genellikle bir dosya kağıdının bir veya iki yüzünü kaplar. Çalışma yaprakları öğrencilerin, öğretmenin hazırladığı planı izlemeleri ve sınıftaki bütün öğrencilerin etkinliğe katılımının sağlanması için yararlanılabilecek iyi bir araçtır. Çalışma yapraklarında konuya ilişkin bilgi ve bu bilgilerden yararlanılarak yapılacak görevlerin bulunması gerekir: Okul Deneyimi dersinde, farklı öğrenci grupları ile kullanılmak üzere, değişik konularla ilgili iki ya da üç çalışma yaprağı hazırlamanız gerekmektedir.

2. Bunun için uygulama öğretmeninden çalışma yaprağını nasıl hazırladığı, hangi kaynakları kullandığı ile ilgili bilgi alınız. Aldığınız bilgileri not ediniz.

3. Uygulama öğretmenin önceden hazırladığı çalışma yapraklarını inceleyiniz.

4. Çalışma yapraklarını nasıl uyguladığı hakkında bilgi alınız ve bir uygulama yapmasını isteyiniz.

5. Uygulama öğretmenin uygulama/örnekleme sırasındaki davranışlarını gözlemleyiniz. (Çalışma yapraklarını uygularken öğrencilere nasıl bir yönerge verdi? Öğrencilerle iletişimi nasıldı? Öğrencilerin sorularına verdikleri yanıtlar nasıldı? vb...)

6. Bu sürece dair notlarınızı kaydediniz ve öğretim elemanınızla tartışınız.

7. Aşağıdaki adımları atarak, sınıfınızda kullanabileceğiniz bir çalışma yaprağı düzenleyip yazınız.

Çalışma yaprağından yararlanarak öğretmek istediğiniz davranışın belirlenmesi.

Davranışı öğrenmek için öğrencinin yapması gereken çalışmaların belirlenmesi.

Bireysel, eşli ve grupla çalışmaların hangisinden yararlanılacağına karar verilmesi.

Çeşitli etkinliklerden yararlanılmış, öğrencilerin hazır oluş düzeylerine uygunluk sağlanmış, bütün öğrencilerin yapacağı ortak ve sadece çalışmasını erken bitirenlerin yapacağı ek etkinliklere yer verilmiş olup olmadığının denetlenmesi.

Çalışma yaprağı tasarımının kağıt üzerine aktarılması ve yeterli sayıda çoğaltılması.

8. Bu çalışma yaprağı için öğretim elemanından onay alınız ve hazırladığınız çalışma yaprağını bir sınıfta deneyiniz.

9. Sınıf çalışırken sorulara cevap vermek için siz de hazır bulunmalısınız. Sınıfı dikkatle izleyiniz. Yardıma gereksinim duyanların yanına yaklaşınız. Sınıfta olanların ya da olabileceklerin farkında olmaya çaba gösteriniz. Gözlem yaparken ve öğrencilerle konuşurken, ders sonunda yapacağınız özetleme için, temel noktaları ve sorunları not ediniz. Ayrıca, hangi grupların iyi çalıştıklarına dikkat ediniz. Sonra sunuş yapmalarını ya da soruları cevaplandırmalarını bu gruplardan isteyebilirsiniz.

10. Çalışmayı sınıfla birlikte gözden geçirmek ve özetleme yapmak için yeterince zaman ayırmaya özen gösteriniz.

11. Deneme sonuçlarının değerlendirilmesini şu noktaları dikkate alarak yazınız. Çalışmalar öğrencilere ilginç geldi mi? Çalışmada izlenen sıra uygun mu? Çalışmanın uzunluğu iyi mi? Öğrencilerden neler istendiği açık mı? Zaman iyi ayarlandı mı? Çalışmalar anlaşıldı mı?

12. Çalışma yaprağını daha iyi bir duruma getirecek değişiklikleri dâhil etmek için yeniden yazınız. Aşağıda bir çalışma yaprağı hazırlama formu örneği verilmiştir. Çalışma yaprağı hazırlarken bu örnekteki önerilerden yararlanabilirsiniz.

Çalışma yaprağı hazırlama ile ilgili öneriler

Yazılar

- Çalışma yaprağını kullanacak olan öğrencilerin düzeylerine uygun sözcük ve cümlelerden yararlanınız.
- Cümlelerinizi kısa tutunuz.
- Öğrencilerin öğrenmelerini istediğiniz yeni sözcüklerin altını çiziniz.

Yönergeler

- Yönergeleri, kullanılış sırasına göre veriniz.
- Bir defada, sadece bir yönerge veriniz.
- Soruların veya yapılacak işlemlerin kolayca görülebilmesini sağlayınız.
- Sorularla ilgili cevapların çalışma yapraklarının üzerine mi, yoksa deftere mi yazılacağını açıkça belirtiniz.
- Önemli noktaların altını çizerek, yıldız koyarak v.s. göze çarpmasını sağlayınız.

Çizelge, grafik ve diğer gösterimler

- Gösterimlerin basit olmasını sağlayınız.
- Gösterime bir başlık yazınız ve kısımlarını açık bir biçimde adlandırınız. Olanak varsa renkten yararlanınız.

Sayfa düzeni

- Okumayı kolaylaştıracak şekilde başlıklar kullanınız.
- Birden fazla başlık varsa veya birden çok sayfa kullanılmışsa bunları numaralayınız.
- Çalışma yaprağını hazırlamaya başlamadan önce bir sayfa düzeni tasarlayınız.
- Yapraktaki bölümlerin açık bir şekilde görülmesini sağlayınız. Olanak varsa bir kelime işlem (elektronik dizgi) aracından yararlanınız.
- Vurgulama ve etkiyi artırma amacıyla değişik yazı karakterlerinden yararlanınız. Çalışma yaprağına çekici bir görünüm kazandırınız; onu, okunmak istenecek bir hale getiriniz.

Ön deneme

- Çalışma yaprağınıza son şeklini vermeden önce onu, bir veya iki öğrenci üzerinde deneyiniz.
- Yaprakta anlaşılmayan yerler varsa onlar size bu yerleri göstereceklerdir.

ETKİNLİK 11- OKUL YÖNETİMİ VE OKUL KURALLARI

Özet: Uygulama okulundaki diğer öğretmen adaylarıyla bir araya gelerek okul müdüründen, okulun tümünü ilgilendiren sorunlar konusunda bilgi alabilirsiniz. (Okul müdürü, bu konuda size yardımcı olmak üzere başka bir kişiyi de görevlendirebilir.) Okulun uygulamakta olduğu kuralları, öğrencilere sağlanabilecek ödülleri ve uygulanabilecek yaptırımları öğrenmeye çalışınız.

1. Uygulama okulundaki diğer öğretmen adayları ile ilişki kurarak okul müdüründen bir randevu alınız. Müdürden, okuldaki öğretmen adaylarıyla bir toplantı düzenlenmesi,

toplantıda okulun genel sorunları hakkında bilgi verilmesi ve soruların cevaplanması konusunda yardımlarını rica ediniz.

2. Uygulama Okulu Müdürüyle yapılacak toplantıda sorabileceğiniz sorulardan bazıları şunlar olabilir:

- Müdürün, okuldaki çalışmalarla ilgili başlıca amaçları nelerdir?
- Müdür, okuldaki öğretmenlerden neler beklemektedir?
- Müdürün, yeni öğretmenlerin okula ve görevlerine uyum sağlamalarındaki rolü nedir?
- Okul müdürüne göre, başarılı öğretmenlerin özellikleri nelerdir?
- Müdürün, öğrenci ve öğretmenlerde görmek istediği davranışlar nelerdir?
- Okul yönetiminin yapısı nasıldır?

3. Sizler, birkaç haftadır uygulama okulundasınız. Okuldaki yaşantılarınız ve yukarıdaki önerilerden yararlanarak, sizin ve arkadaşlarınızın Okul Müdürüyle yapılacak bir toplantıda tartışılmasını isteyebileceğiniz soruların neler olduğunu düşününüz; düşündüklerinizi bir yere yazınız. Gerekli görürseniz yazdığınız soruları değişikliğe uğratabilir; bunlara yenilerini ekleyebilirsiniz. Bu şekildeki bir çalışmayla, üzerinde tartışmak istediğiniz sorular konusunda arkadaşlarınızla görüş birliğine ulaşmaya çalışınız. Bu soruların bir kopyasını, toplantıdan önce okul müdürüne veriniz.

4. Uygulama Okulu Müdürü konuşurken onun söyledikleriyle ilgili notlar alınız. Daha sonra bu notlarınızı gözden geçirin ve göreve yeni başladığınızda sizin için önemli olabilecek noktaları belirlemeye çalışınız. Sizden nelerin beklenebileceği, okula katkıda bulunmak için neler yapabileceğiniz, Okul Müdürünün öğretmenlerde görmek, istediği özelliklere sahip olup olmadığınız gibi konularda açıklığa varmaya çalışınız.

5. Okulda öğrencilerin uymaları gereken kuralları öğreniniz.

6. Öğretmen adayı olarak bu kuralların uygulanması konusunda sizden nelerin beklenmekte olduğunu öğretmenlerle görüşünüz. Öğrenciler nasıl ödüllendirilmekte ve onlara gerektiğinde ne gibi cezalar uygulanmaktadır?

7. Bu konulara ilişkin olarak elde ettiğiniz bilgileri not ediniz ve elde ettiğiniz sonuçları öğretim elemanınızla tartışınız.

ETKİNLİK 12- OKUL TOPLUM İLİŞKİLERİ

Özet: Okulun bulunduğu toplumdaki yeri hakkında bilgi toplama. Bu etkinlik sırasında toplayacağınız bilgiler size hem öğretimi anlatacak hem de yararlı bazı ders materyalleri sağlayacaktır. Okul tek başına var olamaz; kendisini de içine alan daha geniş toplumun bir parçasıdır. Önceki etkinlikte müdürün okulu nasıl bir örgüt (organizasyon) olarak gördüğünü anlamış olmalısınız. Bu etkinlik sizi, okul örgütüne daha geniş bir çerçeveden bakmaya yöneltmektedir.

1. Aşağıdaki sorular sizi bir inceleme veya araştırma yapmaya sevk etmelidir. Bu soruları çeşitli insanlarla konuşarak, kendi gözlem ve incelemelerinizden yararlanarak cevaplayabileceksiniz.

- Okulun içinde bulunduğu ve hizmet sunduğu semti fiziksel, sosyal ve kültürel yönleriyle nasıl tanımlarsınız?
- Veliler okulu düzenli olarak ziyaret ediyor ve okuldaki çalışmalara herhangi bir yönden katılıyorlar mı?
- Okulu başka kimler ziyaret ediyor?
- Yakın çevredeki doktorlar, meclis üyeleri, polisler, diğer ülkelerden gelmiş ziyaretçiler, özel becerileri veya ilgileri olan kişiler arasında okula gelerek öğrencilerle konuşmaya istekli olanlar var mı?
- Müzeler, sergiler, süpermarketler, farklı el sanatlarının icra edildiği yerler gibi, sınıfın düzenli bir gezi programı ile ziyaret edebileceği yerler var mı?
- Fen bilgisi veya sosyal bilgiler derslerindeki çevre incelemeleri kapsamına alınması yararlı olabilecek yerler var mı?

2. Çalıştığınız okulun ve onun içinde yer aldığı yerel toplumun bir profilini çıkarabilmek için yukarıdaki noktalar ve benzeri ile ilgili olarak topladığınız bilgileri yazılı olarak bir yere not edin ve notlarınızı öğretim elemanınızla paylaşınız.

ETKİNLİK 13- DERSİN PLANLANMASI VE AŞAMALARI

Özet: Bir konu ile ilgili olarak bir dizi öğretme-öğrenme etkinliği tasarladıktan sonra bir ders planı yapınız. Bu planı bir sınıfta uygulayınız.

1. Araştırma: Bir konuyu öğretmeye başlamadan önce, öğretim programı ve ders kitabına ek olarak çeşitli kaynak kitapları ve diğer bilgi kaynaklarını incelemiş, aşağıdakilerle ilgili notlar tutmuş olmalısınız.

Konunun başlıca bölümleri

Temel ve zenginleştirici nitelikteki öğretme-öğrenme materyalleri

Görsel araç ve gereçler

Ev ödevleri ile ilgili öneriler

İlgili diğer etkinlikler

2. Seçme: Konu ile ilgili bu notlarınızı bir dosyada saklayabilirsiniz. Yıldan yıla bunları güncelleştirebilirsiniz. Yeni malzemeler buldukça bunlara eklemeler yapabilirsiniz. Bu konuyu her ele alışınızda, oluşturduğunuz dosyadan yararlanabilirsiniz. Seçtiğiniz konunun başından sonuna kadar yararlanacağınız öğretme-öğrenme etkinliklerini tasarlayınız. Tasarladığınız etkinlikleri konunun yapısına ve öğrenilme şekline uygun bir sıraya ve düzene koyunuz. Etkinlikler düzenini, her biri öğretmen için tatmin edici bir öğretme, öğrenciler için de tatmin edici bir öğrenme çabası olacak şekilde bölümlere ayırınız. Konunun bölümlerini birer ders saatinde öğrenilecek şekle getiriniz. Öğretimde yararlanacağınız öğretme-öğrenme araç gereçlerini sağlayınız ve bunları, sınıftaki koşullarda ve derse ayrılan zaman içinde kullanılabilecek şekilde düzenleyiniz.

3. Her derse ait notlar: Ders planınızı hazırlayınız. Planınızın, size derste kılavuzluk edecek kadar ayrıntıya sahip olması gerektiğini unutmayınız. Ancak planın, ayrıntılara takılıp kalmanıza veya ayrıntılar içinde kaybolmanıza neden olacak kadar uzun olması da iyi değildir.

4. Ders planı: Planınızda, sizin yapacağınız ve öğrencilerinizin yapacakları çalışmalar üzerinde durmuş olmalısınız. Bir dosya yaprağının bir veya iki yüzüne yazılmış olan bir planın yeterli olacağı düşünülmektedir. Planınızda, aşağıdaki noktaların açıkça belirtilmiş olmasını sağlayınız.

Başlık: Konunun adı

Tarih ve saat: Dersin hangi gün ve saatte yapılacağı

Hedefler: Bunlar konuya özel ifadeler olabileceği gibi, öğrencilerin davranışları, beceriler, öğrenme yaklaşımları şeklinde de olabilir

Araç gereç ve kaynaklar: Kullanılacak öğretme-öğrenme araç gereçleri, özel kırtasiye ya da cihaz

Etkinlikler: Dersteki basamakların açıkça belirtilmesi; her bir basamağın gerçekleşmesi için tahmini süre, **Etkinlikler arasında şunlardan bir bölümüne yer verilmiş olabilir:** Açıklama, soru sorma, gösteri yapma, görsel araçlar üzerinde çalışma, bireysel çalışma veya grup çalışması, okuma, yazma, şema hazırlama, test sorularını cevaplama, oyunlar, bilgisayarla çalışma.

Değerlendirme: Değerlendirme işlemi dersten sonra yapabilirsiniz. Öğrencilerin tepkileri ve davranışları, öğretmede karşılaşılan sorunlar ve kendi güçlü ve zayıf, taraflarınız ile ilgili düşüncelerinizi not ediniz.

5. Kontrol: Bir ders planı yaptığınızda, hazırlıklarınızın tamam olup olmadığını denetlemek için aşağıdaki listeden yararlanabilirsiniz.

Sınıfı nasıl düzenleyeceğimi belirledim mi?

İyi bir başlangıç hazırladım mı?

Dersteki her etkinlik sırasında öğretmenin ne yapacağını, öğrencinin ne yapacağını ve etkinliğe ne kadar zaman ayrılacağını belirttim mi?

Bir etkinlikten diğerine geçişlerin nasıl yapılacağını düşündüm mü?

Çabuk ve yavaş öğrenen öğrenciler için ek çalışmalar buldum mu?

Yararlanacağım araç gereç, gösteri gibi kullanıma hazır olup olmadığına baktım mı?

Yönergelerimi gözden geçirdim mi?

Dersi toplama ve özet kısmı için hazırlandım mı?

6. Ders: Hazırlıklarınızı bir sınıfta uygulamaya çalışınız. Sınıfta sizi gözlemek, gözlemlerini bu kitabın ekler kısmında verilene benzer bir forma işlemek ve ders sonunda sizinle tartışmak üzere bir arkadaşınızın yardımını isteyiniz. Dersinizde ne olup bittiğini unutmadan, ders planınızın sonuna gerekli notları alınız.

FORM-10: DERS PLANI

Dersin Adı		Tarih/...../.....
Sınıfı			
Ünitenin Adı			
Konu			
Önerilen Süre Dakika		

Kazanımlar		
Ünite Kavramları ve Sembolleri		
Öğrenme-Öğretme Yöntem ve Teknikleri		
Kullanılan Eğitim Teknolojileri Araç ve Gereçler		
Öğrenme- Öğretme Etkinlikleri	Sözel-Dilsel	
	Doğacı	
	Sosyal	
	Mantıksal- Matematiksel	
	İçsel	
	Görsel	
	Müziksel-Ritmik	
	Bedensel-Kinestetik	

Özet	
-------------	--

Ölçme ve Değerlendirme	Bireysel etkinlikler	
	Grup etkinlikleri	
	Öğrenme hızı düşük ve yüksek öğrenciler için etkinlikler	
Dersin diğer derslerle ilişkisi		

Planın uygulanmasına ilişkin açıklamalar	
---	--

Uygundur
Dr. Melek BABA ÖZTÜRK